December 2010

Agri-Monitor

Actuele informatie uit de land- en tuinbouw

Glastuinbouw: zorgen blijven, ondanks hogere rentabiliteit

Gerben Jukema en Anita van der Knijff

Dankzij hogere opbrengstprijzen en lagere kosten verbeteren de glastuinbouwbedrijven in 2010 hun rentabiliteit. Er is sprake van een inkomensherstel in de glastuinbouw, na een dieptepunt vorig jaar. Het inkomen uit bedrijf is weer positief, maar nog onvoldoende voor besparingen. Tussen de bedrijven zijn er grote verschillen in inkomen.

Glasgroenten: prijsherstel bij lagere productie per m²

De afzet van vruchtgroenten is dit jaar gestart met hogere prijzen. Niet alle producten konden gedurende het productieseizoen deze positieve prijsontwikkeling vasthouden. Dat geldt vooral voor paprika. Het prijsherstel was niet zozeer het gevolg van structurele veranderingen in de afzet, maar een combinatie van het slechte winterweer, het natte voorjaar in Spanje, gunstigere wisselkoersverhoudingen en de vele supermarktacties met verse groenten die een snelle doorlooptijd met weinig kwaliteitsverlies veroorzaakten. Daarnaast droeg de lagere productie per m² (tussen de -3% en -10%, afhankelijk van het product) in combinatie met een gelijkblijvend of licht stijgend productieareaal bij aan de betere prijsvorming.

De middenprijs bij paprika zal naar verwachting circa 25 tot 30% hoger uitkomen dan vorig jaar. De prijs van rode paprika's is het sterkst gestegen, terwijl bij gele paprika's de prijzen door areaaluitbreiding onder druk stonden. Bij groene paprika's werden pieken in de opbrengstprijzen vaak snel weer afgevlakt, omdat telers van rode paprika's groen gingen oogsten. Bij tomaat loopt de prijsstijging in de diverse segmenten dit jaar sterk uiteen en staat niet in verhouding tot de kostprijs per segment. Naar schatting stijgt de gemiddelde prijs van tomaten met circa 30 tot 35%. Voor komkommers werd gemiddeld 30 tot 40% meer dan vorig jaar betaald. Aubergineteelers hebben eveneens een redelijk goed jaar achter de rug. Ondanks de grillige afzet en de tegenvallende prijzen in de zomer, wordt de prijsstijging geraamd op 20%.

De opbrengsten zijn in 2010 flink gestegen ten opzichte van 2009, maar blijven onder het niveau van 2008. Dit jaar blijven naar verwachting de elektriciteitsopbrengsten iets achter bij 2009, maar deze zijn wel hoger dan in 2008. Per saldo wordt voor het gemiddelde glasgroentebedrijf uitgegaan van een stijging van de opbrengsten met circa 5 euro per m², ofwel ruim 12%.

Sierteelt: prijsvorming snijbloemen beter, pot- en perkplanten wisselend

De gemiddelde prijs van snijbloemen op de bloemenveiling steeg in 2010 ten opzichte van de eerste tien maanden van 2009 met twee cent tot 23 cent per stuk (+11%). De hogere gemiddelde prijs bij een iets grotere aanvoer geeft aan dat de snijbloemenmarkt zich in 2010 iets heeft hersteld. Van grote invloed op de totale aanvoercijfers was de toename van tulp. In werkelijkheid nam bij ongeveer twee derde van de snijbloemensoorten uit de omzet top 100 de verkochte aantallen af.

LEI
WAGENINGEN UR

Net als vorig jaar begon 2010 met winters weer en kon pas na februari een inhaalslag worden gemaakt. Kwekers kregen in het eerste kwartaal 2010 nauwelijks meer geld voor hun producten. In april zorgde de aswolk boven Europa voor onregelmatige aanvoer vanuit importlanden en was de maand mei volgens het KNMI de koudste in 20 jaar. Beide ontwikkelingen droegen bij aan een hoger prijsniveau in het tweede kwartaal. Augustus 2010 was koel ten opzichte van 2009, dit had een gunstig effect op de veilingcijfers en de opbrengsten voor de telers in het derde kwartaal. De betere prijsvorming bij snijbloemen werd, naast het afwijkende weer ten opzichte van een jaar eerder, veroorzaakt door gunstigere koersverhoudingen, een voorzichtig herstellende vraag uit Oost-Europa en de voor veel producten lagere aanvoer.
Bij kamerplanten was de prijsstijging in de eerste tien maanden van dit jaar met 2 cent beperkt (+1,2%). Tot en met oktober steeg de handel met 4%. Net als bij snijbloemen zijn er grote verschillen tussen bedrijven en gewassen. Van de belangrijkste 150 plantensoorten qua omzet nam van net iets meer dan de helft de aanvoer toe, terwijl bij net iets minder dan de helft van de gewassen een betere prijsvorming kon worden genoteerd. Orchideeën realiseerden als nagenoeg enige soort zowel volumegroei als een hogere gemiddelde prijs. Tuinplanten deden het net als een jaar eerder over het algemeen goed. Bij 4% meer verkochte aantallen werd een 5% betere gemiddelde prijs gerealiseerd. Met name de maand maart droeg sterk bij aan een goed resultaat.
Bij een iets lagere productie per m2, vanwege de lage lichtintensiteit, wordt uitgegaan van een stijging van de geldelijke opbrengsten met 10% voor snijbloemen en 1,5% voor plantenbedrijven.

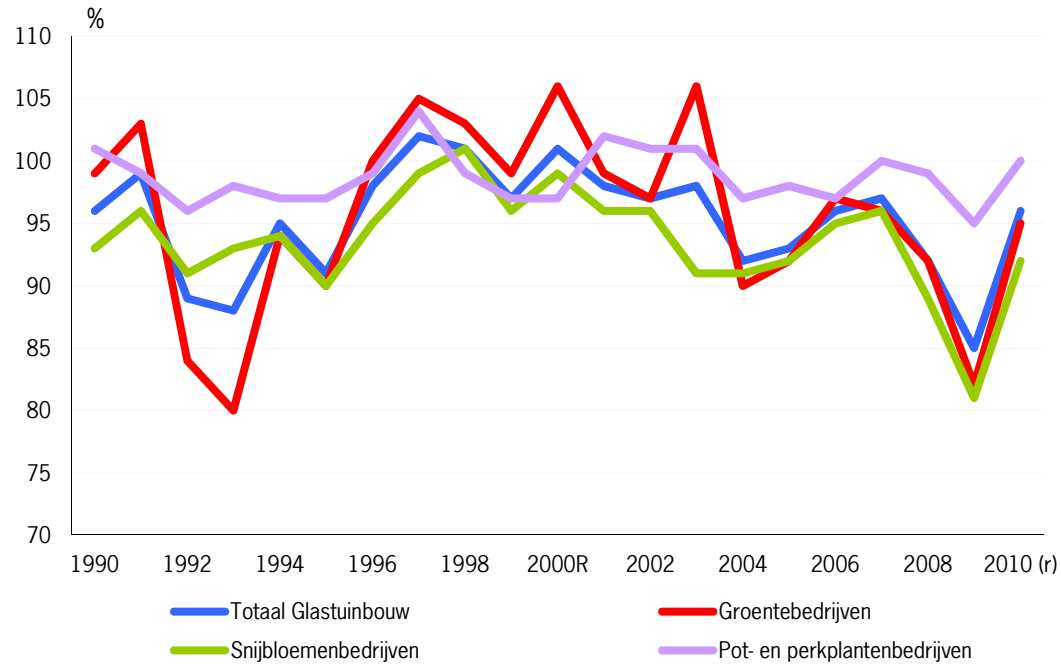
Kosten over gehele linie lager
Glastuinbouwbedrijven hebben hun kosten dit jaar verder beperkt. Met name de lagere inkoopprijs van zowel gas als elektriciteit droeg hier in belangrijke mate aan bij. Door de geraamde lagere productie en de met minder dan 1% gestegen lonen konden de arbeidskosten ook dalen, maar minder sterk dan de energiekosten. Ook de kosten voor (berekende) rente, afschrijving en overig daalden.

Zorgen blijven ondanks verbeterd bedrijfsresultaten en verminderd liquiditeitsproblemen
Het bedrijfsresultaat is voor glastuinbouwbedrijven in alle subsectoren met 10 procentpunten in 2010 sterk verbeterd ten opzichte van het crisisjaar 2009. Hiermee komt de rentabiliteit op 95% (tabel 1). Met name bij glasgroente- en snijbloemenbedrijven was er sprake van herstel (respectievelijk +13 en +11 procentpunten). Plantenbedrijven waren niet al te sterk gedaald vorig jaar, en stijgen dit jaar volgens de raming met 5 procentpunten naar een afgerond rendement van 100%. Daarmee werd het niveau van 2007 bereikt. Glasgroente blijft met een rendement van 95% net onder het niveau van 2007. Ondanks de stijging bij snijbloemen ligt de rentabiliteit op een zorgelijk laag niveau van 92%. De rentabiliteit is nagenoeg gelijk aan de eerdere slechte jaren 2003, 2004 en 2005. Vele snijbloementelers geven dan ook aan dat na twee jaren van prijsdalingen de dit jaar behaalde verhoging nog (lang) niet voldoende is voor een gezonde bedrijfsvoering. Gezien de hoogte van de inkomens is dit jaar wederom geen ruimte voor besparingen. Volgens de ramingen komt het totaal inkomen van glastuinbouwbedrijven op 35.000 euro en het inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje op 15.000 euro.

Tabel 1	Resultaten en inkomens van glastuinbouwbedrijven, gemiddeld per bedrijf per jaar (bedragen x 1.000 euro)			
	Glasgroente-bedrijven	Snijbloemen-bedrijven	Pot- en perkplanten-bedrijven	Glastuinbouw, totaal
Opbrengst per 100 euro kosten				
2008	92	89	99	92
2009	82	81	95	85
2010 (r)	95	92	100	95
Inkomen uit bedrijf / onbetaalde aje (x 1.000 euro)				
2008	-25	-16	39	-7
2009	-99	-51	25	-51
2010 (r)	1	7	50	15
Totaal inkomen (x 1.000 euro)				
2008	-35	-51	67	-19
2009	-152	-77	35	-76
2010 (r)	13	26	76	35

Bron: Informatienet.

Figuur 1 **Rentabiliteit glastuinbouw**

Bron: Informatienet

Meer informatie:
LEI-rapport 2010-105 *Actuele ontwikkelingen van bedrijfsresultaten en inkomens in de land- en tuinbouw 2010*